

— **Miért éppen engem faggat?** Hálásabb téma az a csábos mosolyú hölgy ott. Tudja, hogyan táncolt hatvan évvel ezelőtt? Mintha egyáltalán nem lett volna csontja. Ő tudna magának mesélni egyet-mást. Jól ismertem, egy társulatnál kezdtünk. Persze, igaza van, lehangoló látvány, hogy ez marad meg a szépségből, viszolyog, ugye, míg ránéz — esküszöm, hatvan vagy akár negyven évvel ezelőtt nem viszolygott volna, miatta robbant szét a társulat.

— **Hogy miféle társulat?** Hát maga azt sem tudja, hogy én tulajdonképpen nem állatorvos vagyok, hanem állatszeliidító? Igen, bizony, ez a végzett szakmám, noha gyógyomódom tartósabb jelentőségű, mint állatszeliidítói munkásságom, maga is bizonyára az előbbiről akar tudósítani közölni, orra attól fokhagymás, az én eljárásom milliókat ér, nem adom oda ingyen. Inkább higgyen maga is bolondnak, állatorvosi minőségemben nem nyilatkozom. Állatszeliidítói minőségemről pedig úgyis tud, nyilván.

— **Micsoda?** Egy újságíró nem lehet ilyen műveletlen. Hiszen annak idején egy csomó világszámom volt. Öröszlánjaim könnyedén szökkentek át az égő karikákon, de ez semmi. Majmaim nemcsak bicikliztek, hanem sakkoztak is, de még ez is semmi. Egyik papagájom harminckét indulót tudott elénekkelni, de még ez sem mindennek a teteje. Hanem volt egy szürke számaram, amely védhetetlen tizenegyeseket lőtt a felső sarokba. Ez páratlanul nagy hatású szám volt, még a nemzeti válogatottak kapusai is hiába úsztak a levegőben, a földgömbnek kifestett labda minden alkalommal a há-lóban kötött ki. Zsákszám kerestem a pénzt ezzel a számmal.

— **Hogy miért változtattam szakmát?** Maga mindig tudja, mit miért tesz? Magam is kedvelem a magyarázatokat, megnyugtatónak és elálmosítónak, de azért éber állapotban nem felejttem el, hogy olykor lejátszódnak logikátlan folyamatok is, pontosabban olyanok, amelyek túl sok forrásból buzognak elő, és ezért nem lehet pontosan feltérképezni őket. Mondhatnám például, hogy mindenről a járvány tehet, amikor elragadta kedvenc tigrisemet, eltökéltem, hogy ezentúl nem a szelidítésnek, hanem a gyógyításnak élek. De ez csak része az igazságnak. Éppilyen igaz, hogy menazsériámat a vén-ség, fizedelte, én pedig — magam is öregedőben — nem mertem új nemzedék nevelésére vállalkozni, de elszakadni sem tudtam az állatoktól. Az sem tagadható, hogy elhatározásomban jelentős szerepet játszott az unalom: el tudja képzelni, milyen elképesztően sivár egy idő múlva például a hegedűszóra ütemesen tapsi-koló fehér egerek látványa? — Helytálló magyarázatok ezek, és a többiek is, amelyeket meg sem említek — túl sokan vannak, és ezért a kényelemszerető elmék

Eörsi István:

Interjú a tébolydában

egyetlen álokkal helyettesítették be őket: kitalálták, hogy megőrültem. Sokan így is hívnak: az örült állatorvos. De hagyjuk ezt. Világjelentőségű gyógyomódom a becsmerlő jelzők fölé emel.

— **Hiába faggat,** egy szót sem szólok róla. Legfeljebb annyit árulok el, hogy felülmúlhatatlanul megbízható, többszörösen kipróbáltam. Különös előnye, hogy minden kórt egyformán gyógyít, káprázatosan rövid idő alatt. Általános jelentősége mérhetetlen, maga fiatal ember, megéri még, hogy az állatvilág körén kívül is alkalmazni fogják.

— **Nem bánom,** azt még elárulom, hogy miként fedeztem fel az eljárást. X körzetben tevékenykedtem éppen, amikor furcsa járvány tört ki a barmok közt. Egyik napról a másikra bogni kezdtek, felszegett fej-jel, egyhangúan. Egyik-másiknak a szája is habzott, nem túl feltűnően, csak melleleg. Némelyik dobogott, dobálta magát, vagy eszeveszetten csapdosott a farkával, de a többség csak állt, négygyökerű baromfa és meredten, mozdulatlanul bögött. Órák hosszat tartott ez a különös koncert, azután egymás után összerogytak, mély, delejes álomba merülve. Némelyek sohasem ébredtek fel, mások felébredtek ugyan, napok múltán, de nem nyerték vissza erejüket. A tehének teje elapadt, az igavonók álmosan túrték az ostorcsapásokat a sárba ragadt kocskik előtt. Még a húsuk is megkeseredett. A fogyasztásra alkalmasak maradtak ugyan, de nem nyújtottak élvezetet.

— **Először ebben az állapotban próbáltam gyógyítani** őket, de minden tudományom, pontosabban: ösztönöm, állatlélektani és idomári ismeretem csődöt mondott. Különböző doppingszerekkel próbálkoztam — kiemelkedő szakértőjük vagyok —, literszám nyeltek, majd lefeküdtek aludni. Felpezsdítendő őket, fokozottabb nemi életre ösztönző hormonokat fecskendeztem beléjük, ezeknek volt némi — átmeneti — hatásuk, de azután még bágyadtabban roskadtak a szalmára. Végül az állatorvos-tudomány konzervatív eljárás módjaira is ráfanyalodtam, különféle szérumokkal kísérleteztem, kanalas orvosságokkal töltöttem őket, mindhiába.

— **Rájöttem arra,** hogy túl későn avatkozom be. Bő-gés után nincs remény a gyógyulásra. Magát a bögést kell meggátolni. Leleményes készüléket szerkesztettem, mely az alsó állkapcsot a felsőhöz szorítaná. Igen ám, de mikor alkalmazzam? Ha már megkezdődött a bő-

gés, akkor nincs az az isten, aki a két állkapcsot össze tudná kényszeríteni — ha pedig még nem kezdődött meg, akkor honnan tudjam, melyik baromra rakjam a rugókkal ellátott, satuszerű apparátust? Ritkán lehet előre megsejteni, melyikük betegszik meg, és egyébként is: néha engedni kell, hogy kinyissák a szájukat, hiszen különben éhenhalnának. Ha pedig étkezés céljára leveszem a szájjárat, akkor akadálytalanul kitörhet a lappangó betegség.

— **Ma már megvallhatom,** hogy e kórral birkózva ke-délybeteg lettem. A legszívesebben magam is bőgtem és összerogytam volna, félajultam a szalmán. De becs-vágyam további munkálkodásra ösztökölt. Az általános, nem tüneti megelőzés módjait keresve, még verát-ömlésztéssel és diétákkal is próbálkoztam. Az előbbi azért nem járt sikerrel, mert amennyi vért adtam az egyik állatnak, ugyanannyit el kellett vennem a másiktól, és így az erőnlét — és veszély — összege változatlan maradt. A diétától pedig óhatatlanul legyön-gültek, és így a betegség még könnyebben talált rájuk. Végül állatszeliidítói praxisom során elsajátított hip-notizáló tudományomat is bevettem, mindhiába. Amíg a hipnózis tartott, addig nem tört ki rájuk a nyavalya, de mielőtt elcsigázva félbehagytam az akaratesugár-zást, az állat velem együtt roskadt a szalmára.

— **Mit szól ahhoz a közmondáshoz,** hogy „Dumme hat's Glück”, vagyis a hülyének szerencséje van? Szerintem a hülyének sosincs szerencséje, mert nem veszi észre. Én azonban észrevettem a szerencsémét. Nem bánom, mégis elárulom magának, olyan rokonszenven figyel. De előbb megkínálhatna egy-két savanyú cukorral. — **Köszönöm.**

— **Hát az úgy volt,** hogy alvókúrával is kísérleteztem, hosszú ideig teljesen eredménytelenül. A barmok elaludtak, majd felébredtek, de többségük olyan bágyadt maradt, mintha bőség utáni álomból ébredt volna fel. Már-már felhagytam ilyen irányú kísérleteimmel is, ám ekkor véletlenül harminc állatnak sztrichnint fecskendeztem be.

— **Még mindig nem érti?** Micsoda lassú felfogási fic-kókat küldenek ide hozzám? Ismétlem: sztrichnint fecskendeztem be nekik, halálos adagot. Hogy meggyógyul-tak-e? Hogy gyógyultak volna meg, mikor ez csak megelőző szer, de annak kiváló. Aki megkapta, az többé nem kezdett bogni, az soha többé nem betegedett meg. Ez a kór biztos megölője. Eljárásomat később egész csordákra alkalmaztam, változatlan sikerrel.

— **Hová siet? Hé! Hát nem tetszik?** Nincs elragad-tatva? Nem eredeti ötlet? Tudja mit, nem bánom, írja meg. Maga értelmes fickó. Csak arra kérem, viszonzá-sul, hogy adjon még egy savanyú cukrot.